

Tystnadskultur

Tystnad.

Ibland kan man undra över om det i dag längre finns någon opposition mot det som förändrats i svenska kyrkan under de senaste ca 60 åren. Det verkar som om de maktavande lyckats lägga locket på. Det kan också vara så att en tystnadskultur har brett ut sig inom oppositionen, man reagerar med tystnad, undviker att uttala sig på grund av de gällande normerna i kyrkan. Så kan opposition förändras från en från början högljudd protest, till att väja undan, till tystnad. Inom flera grupper sker en förkunnelse enligt gammal ordning och innehåll, men bakom stängda dörrar. Det sker också i vissa skrivna alster. Ingen grupp eller enskild vill riskera att bli slagpåse och beskydd för att ställa till med bråk. Därför blir tystnad ett sätt att markera utan att orsaka någon uppslitande debatt.

Tystnad har för övrigt varit ett sätt från den dominerande kyrkan att bemöta och därmed osynliggöra avvikare. Missionsprovinsen är ett exempel. I vetskap om att man hade den stora maktapparaten bakom sig kunde man bara utvisa denna med hänsyftning till egenmäktigt förfarande. Kan detta exempel vara en förklaring till oppositionens tystnad? Man väntar sig inte att bli tagen på allvar. Man har sagt att oppositionen i kyrkan är så splittrad att den inte utgör något hot. Det stämmer på så sätt att var och en grupp sköter sitt och är nöjda med det. Det stämmer dock inte när det gäller det läromässiga där man i stort är eniga om det centrala i det kristna budskapet.

Kompromiss.

Under det mångåriga politiska inflytandet över svenska kyrkan har tystnad och kompromiss bara lett till att den ena sidan fått allt mer att säga till om och kunnat forma kyrkan efter sina politiska önskemål. Alltför lättvindigt har många som suttit i styrelser och i kyrkomöten gett efter. Man väntade sig inte att det skulle gå så långt, men då var det för sent att säga till och att ha något att säga till om. Denna problematik behandlas i Per Ewerts avhandling, vilken torde vara känd för läsare här. Den presenteras av författaren i SPT nr 5, 2023. I recensionen heter det att *vad som skedde är en kyrkans djupgående inre sekularisering, fullständigt unik i ett globalt perspektiv. Svenska kyrkan blev långsamt men obevekligt partipolitikernas kyrka med frågor som ämbetsynen, relationen mellan kyrka och stat och äktenskapssynen som banbrytare.* (sid.8)

Agerande.

Per Ewert avslutar sin genomgång med att mana oss med en avvikande mening till insikt och handling. Han skriver att trenden i svenska kyrkan obevekligen gått mot en likriktning under en autonom filosofi, där alla förväntas rätta in sig i ledet. De som hellre önskar att den före detta statskyrkan ska följa Luthers ideal av Skriften allena gör därför troligen klokt i att se över sina möjliga handlingsalternativ.

Någon möjlighet att handla genom att framföra avvikande mening i kyrkliga media eller för den delen i kyrkomötet finns inte. Allt sådant kan lätt röstas ner men måste ändå fortsätta. Kanske har några tagit intryck av den nu redovisade politiseringen och börjat tänka något annorlunda. Det är svårt att säga i vilken omfattning budskapet i Per Ewerts avhandling når ut, kanske inte så långt utanför kyrkliga sammanhang. Därför vore det angeläget att anlita ett mera neutralt forum som klart kan presentera svenska kyrkan av i dag, dess partipolitisering och med ämbetet och äktenskapet i fokus, så att det når ut till folket.

Jonas Falck